

Bruxelles, 13 iunie 2016
(OR. en)

9222/16

ECOFIN 462
UEM 208
SOC 326
EMPL 222
COMPET 296
ENV 341
EDUC 197
RECH 188
ENER 204
JAI 452

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. Csie:	9136/16 ECOFIN 427 UEM 177 SOC 291 EMPL 187 COMPET 264 ENV 308 EDUC 164 RECH 156 ENER 169 JAI 414 - COM(2016) 339 final
Subiect:	Recomandare de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind Programul național de reformă al Țărilor de Jos pentru 2016 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Țărilor de Jos pentru 2016

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționat, astfel cum a fost revizuit și convenit de diferite comitete ale Consiliului, pe baza propunerii COM(2016) 339 final a Comisiei.

RECOMANDARE A CONSILIULUI

din...

privind Programul național de reformă al Țărilor de Jos pentru 2016

și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Țărilor de Jos pentru 2016

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice², în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

² JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La 26 noiembrie 2015, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice pentru 2016. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 17-18 martie 2016. La 26 noiembrie 2015, Comisia a adoptat, în baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Țările de Jos ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. În aceeași zi, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro. Această recomandare a fost aprobată de Consiliul European din 18-19 februarie 2016 și a fost adoptată de Consiliu la 8 martie 2016³. În calitate de țară a cărei monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Țările de Jos ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a recomandării.
- (2) Raportul de țară privind Țările de Jos pentru 2016 a fost publicat la 26 februarie 2016. Acesta a evaluat progresele realizate de Țările de Jos în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu la 14 iulie 2015 și cele realizate de Țările de Jos în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, acesta a inclus un bilanț aprofundat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011. La 8 martie 2016, Comisia a prezentat rezultatele bilanțului aprofundat. În urma analizei sale, Comisia concluzionează că Țările de Jos se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. Este esențial să se abordeze nivelul foarte ridicat al datoriei gospodăriilor. Excedentul de cont curent semnificativ și persistent, care reflectă caracteristici structurale ale economiei și definirea politicilor în ceea ce privește societățile nefinanciare, reprezintă în continuare o provocare, inclusiv din perspectiva efectelor de propagare către alte state membre din zona euro.

³ JO C 96, 11.3.2016, p. 1.

- (3) La 28 aprilie 2016, Țările de Jos și-au prezentat Programul național de reformă pentru 2016 și Programul de stabilitate pentru 2016. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) Recomandările specifice fiecărei țări relevante au fost abordate în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene pentru perioada 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁴, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care va utiliza această dispoziție în Orientările privind aplicarea măsurilor de corelare între eficacitatea fondurilor structurale și de investiții europene și buna guvernare economică.

⁴ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

- (5) În prezent, Țările de Jos se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere și fac obiectul regulii tranzitorii privind datoria. În programul său de stabilitate pentru 2016, guvernul prevede o îmbunătățire treptată a soldului global, la 0,1 % din PIB în 2019. În același timp, guvernul prevede o deteriorare în 2016 a soldului structural recalculat⁵ la -1,4 % din PIB și o îmbunătățire ulterioară. Se preconizează că obiectivul bugetar pe termen mediu, și anume un deficit structural de 0,5 % din PIB, va fi atins în 2019. Cu toate acestea, pe baza soldului structural recalculat, obiectivul bugetar pe termen mediu ar fi deja atins în 2018. În conformitate cu Programul de stabilitate, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va atinge 65,4 % în 2016 și va scădea apoi treptat la 58,9 % în 2019. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2016, există riscul ca Țările de Jos să se abată de la cerințele componentei preventive în 2016 și în anii 2016 și 2017 cumulați, în contextul în care politicile rămân neschimbate. Se estimează că Țările de Jos vor respecta regula tranzitorie privind datoria în 2016 și, după încheierea perioadei de tranziție, criteriul de referință privind reducerea datoriei în 2017. Pe baza evaluării sale a Programului de stabilitate și luând în considerare previziunile Comisiei din primăvara anului 2016, Consiliul consideră că este de așteptat ca Țările de Jos să respecte în linii mari dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere. Cu toate acestea, vor fi necesare măsuri suplimentare pentru asigurarea conformității atât în 2016, cât și în 2017.

⁵ Soldul structural astfel cum a fost recalculat de Comisie pe baza informațiilor din Programul de stabilitate, urmând metodologia stabilită de comun acord.

- (6) Creșterea înregistrată recent în ceea ce privește ocuparea forței de muncă se poate explica pe deplin prin creșterea numărului de persoane încadrate în muncă în baza unui contract pe durată determinată și a numărului de persoane care desfășoară o activitate independentă. Deși Țările de Jos au luat măsuri pentru a aborda acest aspect, este necesară o abordare mai cuprinzătoare. Rata redusă a tranziției de la contractele pe durată determinată la contractele pe durată nedeterminată reprezintă în continuare un risc de segmentare a pieței muncii. Procentul ridicat și în creștere al contractelor pe durată determinată se observă în contextul diferențelor semnificative dintre dispozițiile de protecție a locurilor de muncă în cazul contractelor pe durată determinată, pe de o parte, și al contractelor de muncă pe durată nedeterminată, pe de altă parte. Persoanele care desfășoară o activitate independentă și care nu au proprii salariați sunt de cele mai multe ori insuficient asigurate în caz de invaliditate, șomaj și vârstă înaintată, ceea ce ar putea afecta sustenabilitatea sistemului de securitate socială pe termen lung. S-au introdus o serie de măsuri care au redus disparitățile dintre contractele pe durată nedeterminată și cele pe durată determinată. Regimul fiscal favorabil și lipsa obligației de a plăti unele contribuții de asigurări sociale continuă să ofere stimulente financiare pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă.
- (7) O provocare-cheie în abordarea gradului de îndatorare ridicat al gospodăriilor este reprezentată de piața locuințelor, unde modelele de finanțare pentru locuințe și modelele de economii sectoriale sunt determinate de rigiditățile și stimulentele cu efect de denaturare a concurenței care s-au acumulat de-a lungul deceniilor. Tendința gospodăriilor de a se îndatora oferind drept garanție bunuri imobiliare se explică în mare parte prin existența de mult timp a unor stimulente fiscale, în special deductibilitatea fiscală a dobânzilor ipotecare. Începând din 2012, s-au pus în aplicare o serie de măsuri pentru a aborda parțial această situație, însă măsurile nu au fost accelerate, așa cum sugera recomandarea din 2015 a Consiliului. Dezvoltarea unei piețe private a închirierilor care să funcționeze bine este îngreunată de subvenții în celelalte subsectoare ale locuințelor. Sectorul locuințelor sociale este unul dintre cele mai mari din Uniune, însă locuințele nu sunt întotdeauna alocate eficient persoanelor care au într-adevăr nevoie de ele. În sectorul locuințelor sociale s-a introdus un grad mai mare de diferențiere a chiriilor în funcție de venit. Întreprinderile de construcții de locuințe vor trebui să își separe activitățile de interes economic general (și anume, cele din domeniul locuințelor sociale) de celelalte activități. În condițiile în care s-au eliminat de pe piața locuințelor sociale unele dintre stimulentele cu efect de denaturare care corelau chiriile cu veniturile, este oportun ca această parte a recomandării din 2015 a Consiliului să pună acum accentul pe monitorizarea situației. În același timp, piața locuințelor este în continuare denaturată în mod semnificativ și favorizează în continuare îndatorarea gospodăriilor. Sunt necesare progrese suplimentare în privința acestor aspecte.

- (8) Pe lângă denaturările de pe piața locuințelor, contribuțiile nefiscale obligatorii la cel de al doilea pilon al sistemului de pensii afectează venitul disponibil al gospodăriilor. Cel de al doilea pilon al sistemului de pensii are rezultate bune în ceea ce privește calitatea și adecvarea, însă are neajunsuri în ceea ce privește echitatea între generații, transparența și reziliența la șocuri economice. În ultimii ani, sustenabilitatea sistemului de pensii s-a îmbunătățit prin mărirea vârstei de pensionare la 67 de ani până în 2021 și ulterior prin corelarea acesteia cu speranța de viață. În medie, contribuțiile la pensii au scăzut, deoarece s-a redus rata maximă de acumulare a scutirilor fiscale. Distribuția adecvată în cadrul aceleiași generații și între generații a costurilor și a riscurilor, dincolo de normele adoptate cu privire la indexare și rezervele financiare (cadrul de evaluare financiară), ar ajuta gospodăriile să își aloce mijloacele financiare într-un mod mai favorabil creșterii economice. Guvernul și-a anunțat intenția de a reforma în mod considerabil cel de al doilea pilon de pensii, cu implicarea partenerilor sociali, în scopul de a crea un sistem mai transparent și mai echitabil din punct de vedere actuarial.
- (9) Investițiile au scăzut în mod semnificativ în perioada crizei economice și de atunci s-au redresat doar parțial. Nivelul scăzut al investițiilor la nivelul întregii economii pare a avea un puternic caracter ciclic. Acesta a fost cauzat de încetinirea creșterii pe piața locuințelor și de opțiunile de consolidare fiscal-bugetară. Dacă barierele în calea investițiilor par a fi minore, în schimb nivelul redus al investițiilor în sectorul construcțiilor și în energia din surse regenerabile pare a fi legat de incertitudinea de pe piață și de factori de reglementare. În pofida ameliorării condițiilor de creditare, riscurile privind noile împrumuturi sunt amplificate în contextul financiar actual. Cheltuielile guvernamentale cu cercetarea și dezvoltarea sunt în scădere din 2014, în timp ce cheltuielile private cu cercetarea și dezvoltarea se mențin la un nivel scăzut. Prin urmare, în 2015 Consiliul a recomandat Țărilor de Jos să redirecționeze cheltuielile publice către sprijinirea investițiilor în cercetare și dezvoltare și să depună eforturi pentru îmbunătățirea cheltuielilor cu cercetarea și dezvoltarea ale sectorului privat. Cheltuielile publice și private cu cercetarea și dezvoltarea sunt reduse comparativ cu nivelul de instruire, rezultatele școlare și dezvoltarea economică.

- (10) În contextul semestrului european, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Țărilor de Jos, pe care a publicat-o în raportul de țară pe 2016. De asemenea, a evaluat Programul de stabilitate, Programul național de reformă și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Țărilor de Jos în anii precedenți. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică fiscal-bugetară și socioeconomică sustenabilă în Țările de Jos, ci și de conformitatea acestora cu normele și orientările UE, având în vedere necesitatea de a consolida guvernanta economică globală a UE prin oferirea unei contribuții la nivelul UE în cadrul deciziilor naționale viitoare. Recomandările din cadrul semestrului european sunt reflectate în recomandările 1-3 de mai jos.
- (11) În lumina evaluării respective, Consiliul a examinat Programul de stabilitate, iar avizul său⁶ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.
- (12) În lumina bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul național de reformă și Programul de stabilitate. Recomandările sale emise în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 sunt reflectate în recomandarea 3 de mai jos,

⁶ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDĂ ca, în perioada 2016-2017, Țările de Jos să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să limiteze abaterea de la obiectivul bugetar pe termen mediu în 2016 și să realizeze o ajustare fiscal-bugetară anuală de 0,6 % din PIB în 2017. Să prioritizeze cheltuielile publice, astfel încât să sprijine efectuarea mai multor investiții în cercetare și dezvoltare.
2. Să abordeze barierele rămase în calea angajării de personal cu contracte pe durată nedeterminată și să faciliteze tranziția de la contractele pe durată determinată la contractele pe durată nedeterminată. Să abordeze creșterea semnificativă a numărului de persoane care desfășoară o activitate independentă fără a avea angajați proprii, inclusiv prin reducerea denaturărilor fiscale care favorizează activitățile independente, fără a compromite antreprenoriatul și prin promovarea accesului persoanelor care desfășoară o activitate independentă la servicii de protecție socială convenabile.
3. Să ia măsuri pentru ca cel de al doilea pilon al sistemului de pensii să devină mai transparent, mai echitabil între generații și mai rezilient la șocuri. Să ia măsuri în vederea reducerii denaturărilor rămase pe piața locuințelor și a favorizării îndatorării gospodăriilor, în special prin reducerea deductibilității fiscale a dobânzilor ipotecare.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*
